

Klauzurní práce, jarní termín 2021/1 dne 10. června 2021

Přeložte a komentujte podle překladatelských mřížek.

Kateřina Látalová

UČO 463083

ORIGINÁLNÍ TEXT A PŘEKLAD:

Réforme des retraites 2021 : pourquoi elle reste incontournable

RETRAITE. Les retraites représentent le premier poste de dépenses publiques, à 13,5% du PIB.

(Mis à jour le 07 juin 2021 à 12h10) Elle revient sur le devant de la scène. Après de longs mois de suspension en raison de la crise sanitaire du coronavirus, la réforme des retraites refait surface. Au sein du gouvernement, elle est tantôt considérée comme "une priorité" par le ministre de l'Economie, Bruno Le Maire, tantôt comme "une nécessité absolue" par son collègue, le ministre de la Santé Olivier Véran. "Il faudra (...) poursuivre les réformes structurelles : la priorité, ce sont les retraites", a ainsi déclaré le locataire de Bercy au Journal du Dimanche. "Il est bon que cette réforme ne tarde pas trop", a-t-il pressé dimanche dernier lors d'un entretien avec Europe 1/CNews/Les Échos.

Důchodová reforma 2021 – proč se jí Francie nevyhne

DŮCHOD. Důchody ve Francii tvoří 13,5 % HDP a jako takové představují nejdůležitější výdajovou položku veřejného rozpočtu.

Důchodová reforma se vrací na scénu. Kvůli zdravotnické krizi způsobené koronavirem byla upozaděována a nyní po dlouhých měsících znovu vyplavala na povrch. Ve vládě ji ministr financí Bruno Le Maire považuje za „prioritu“, jeho kolega, ministr zdravotnictví Olivier Véran, za „naprostou nutnost“. „Je nutné [...] usilovat o strukturální reformy – důchody jsou prioritou,“ prohlásil ministr zdravotnictví pro týdeník *Journal du Dimanche*. „Bylo by dobré, aby tato reforma přišla brzy,“ naléhal minulou neděli během rozhovoru pro rádia *Europe 1* a *CNews* a deník *Les Échos*.

„Pour pouvoir rendre pérenne" le système des retraites - aujourd'hui composé de 42 régimes différents dont le régime de base, les régimes complémentaires et les régimes spéciaux -, "il y a une nécessité absolue" de le "réformer", a insisté de son côté Olivier Véran au micro de BFM TV dimanche. "Nous attendons des rapports (...) qui vont nous permettre de savoir à combien s'élève le trou des retraites et quel serait l'impact de telle ou telle décision", a indiqué le locataire de l'Avenue Duquesne, en souhaitant "un débat le plus serein possible" sur ce dossier. Il faut dire que l'enjeu est de taille. Avec plus de 300 milliards de dépenses annuelles, les retraites constituent le principal poste de dépenses publiques, à 13,5% du PIB, loin devant nos voisins européens, comme le rappelle Le Figaro.

„Aby mohl důchodový systém dlouhodobě fungovat“ – ten současný je ve Francii složený z 42 různých režimů, a to základního režimu, důchodového připojištění a dalších zvláštních režimů –, „je naprosto nutné jej reformovat,“ v neděli zdůraznil rovněž Olivier Véran pro televizi *BFM TV*. „Čekáme nyní na výkazy [...], které nám umožní zjistit, do jaké výše se vyšplhal deficit důchodového rozpočtu a jaký by byl dopad toho či onoho rozhodnutí,“ oznámil francouzský ministr zdravotnictví, který doufá, že debata na toto téma „proběhne co možná nejklidněji“. Je třeba říci, že jde skutečně o hodně. Výdaje za penze ročně dosahují částky více než 300 miliard euro, což představuje 13,5 % DPH – jedná se tak o hlavní výdajovou položku veřejného rozpočtu, která je svou výší daleko před jinými evropskými zeměmi, připomíná deník *Le Figaro*.

La réforme des retraites, promesse de campagne d'Emmanuel Macron en 2017, avait été suspendue il y a maintenant plus d'un an, après l'adoption en première lecture grâce à l'article 49-3 en raison de la crise. Son objectif initial était la création d'un système universel, par points et par répartition, supprimant ainsi les régimes spéciaux (SNCF, industries électriques et gazières, RATP...).

[...]

Důchodová reforma, předvolební slib Emmanuela Macrona z roku 2017, byla v prvním čtení díky článku 49 (3) přijata, ale poté z důvodu zdravotnické krize zůstala již více jak rok odložena. Jejím původním cílem bylo vytvoření univerzálního bodového přerozdělovacího systému a zrušit tak aktuálně platné zvláštní režimy (pro zaměstnance národního železničního dopravce SNCF, pracovníky elektráren a plynáren, zaměstnance v pařížské městské hromadné dopravě atd.).

[...]

Le gouvernement va-t-il mettre en place une réforme des retraites coûte que coûte ? Ou bien se limiter à des amendements au projet de loi de la Sécurité sociale (PLFSS) ? Lors d'un déplacement dans le Lot jeudi dernier, Emmanuel Macron a enfin révélé ses intentions. "Je ne pense pas que la réforme qui était initialement envisagée puisse être reprise en l'état, parce que je pense qu'elle était ambitieuse, extrêmement complexe et elle était porteuse d'inquiétudes", a-t-il déclaré. "Par contre, est-ce que nous pouvons ne rien faire sur les retraites dans les semaines qui viennent ? Je pense qu'il faut regarder deux choses : est-ce qu'on regardé d'abord le préalable à tout qui est le travail et de la reprise d'activité ? Car je pense que c'est la mère des réformes, pour moi, c'est la priorité absolue. Et la deuxième, c'est de voir comment la solidité de nos finances publiques est assurée dans la période". Tout en indiquant que la réforme des retraites ne serait "pas la même", il a insisté en indiquant que "rien n'est exclu".

Provede vláda důchodovou reformu za každou cenu? Nebo pouze pozmění návrh zákona o financování sociálního zabezpečení (Projet de loi de financement de la Sécurité sociale)? Emmanuel Macron minulý čtvrtek během své cesty do departementu Lot konečně odhalil své záměry. „Nemyslím si, že by bylo možné na reformě znovu začít pracovat v její původně zvažované podobě, podle mého názoru byla ambiciózní, skutečně komplexní a vyvolávala mnoho obav,“ prohlásil. „Můžeme však v následujících týdnech s důchody nic nedělat? Myslím si, že je nutné se dívat na dvě věci – zvažujeme v první řadě nutný předpoklad všeho, a totiž práci a nové zaměstnání po ztrátě práce? Pro mě je toto alfou i omegou všech reforem a naprostou prioritou. A za druhé, je nezbytné vědět, jak bude v následujícím období zajištěn zdravý stav našich veřejných financí.“ Třebaže prezident naznačil, že důchodová reforma by neměla být „stejná“, zdůraznil, že „nic není vyloučeno“.

Dans ce contexte, le président de la République a d'ores et déjà chargé son secrétaire d'Etat, Laurent Pietraszewski, de plancher sur cet épineux dossier. [...]

Plusieurs scénarios sont à l'étude. Mais quelles sont ces pistes ? En vérité, rien de très neuf. On vous les résume :

V tomto kontextu Emmanuel Macron již pověřil svého tajemníka Laurenta Pietraszewskiho, aby se do této choulostivé otázky pustil. [...]

Zvažuje se několik scénářů. Jaké to jsou? Vlastně zde není nic nového. Tady máte stručné shrnutí:

- **Le recul de l'âge légal de départ à la retraite** : il est aujourd'hui fixé à 62 ans. Selon une source proche du gouvernement [...], plusieurs mesures sont étudiées comme le relèvement de l'âge de deux ans, à 64 ans (soit par paliers de six mois par an, soit plus rapidement) ou l'augmentation de la durée de cotisation. Objectif affiché, engranger 20 à 25 milliards d'euros par an d'économies.
- **L'accélération de la réforme Touraine** : instaurée en 2014, elle prévoit une montée en charge progressive, génération par génération, du nombre de trimestres nécessaires pour obtenir une retraite à taux plein, avec pour objectif 43 annuités en 2035. Ses effets sont similaires à celui d'un recul de l'âge légal de la retraite, puisqu'elle incite les actifs à travailler plus longtemps pour éviter de voir leur pension de retraite minorée. Objectif affiché, faire des économies. [...]
- **Une éventuelle suppression des régimes spéciaux (SNCF, RATP, industries gazières, etc...)** : exit le système universel promis par Emmanuel Macron durant la campagne présidentielle de 2017 (qui visait notamment les régimes spéciaux mais également ceux des professions libérales). Le gouvernement planche sur la suppression des régimes spéciaux, avec une réforme qui ne toucherait que leurs nouveaux entrants. Pareille réforme sera-t-elle pour autant tenable ? La suppression des régimes spéciaux était au cœur des manifestations contre la réforme des retraites à l'automne 2019 et début 2020.
- **Zvýšení věku pro odchod do důchodu** – dnes je ve Francii stanoven na 62 let. Podle zdroje blízkého vládě [...] se zvažuje zvýšení věku odchodu do důchodu o dva roky na 64 let (buď postupně o šest měsíců každý rok nebo rychleji) či prodloužení platby důchodového pojištění. Cíl – ušetřit ročně 20 až 25 miliard euro.
- **Urychlení důchodové reformy podle Touraineové¹** – tato reforma byla zavedena v roce 2014 s úmyslem zvýšení počtu čtvrtletí nutných k získání plné částky penze, přičemž toto zvýšení má proběhnout postupně v průběhu několika generací a cílem je v roce 2035 dosáhnout doby 43 let. Důsledky této reformy jsou podobné jako u zvýšení věku pro odchod do důchodu, jelikož nabádá osoby v produktivním věku, aby pracovaly déle a tím si zajistily, že jim jejich penze nebude snížena. Cíl – ušetřit. [...]
- **Případné zrušení zvláštních režimů (pro pracovníky SNCF, zaměstnance pařížské hromadné dopravy, plynáren atd.)** – konec univerzálního systému slíbeného Emmanuelem Macronem během prezidentské kampaně v roce 2017 (systému, který se zaměřoval především na zvláštní režimy, ale také na režimy volných profesí). Vláda se pouští do rušení zvláštních režimů, a to pomocí reformy, která by se týkala jen těch, kteří do těchto režimů vstoupili nově. Bude však taková reforma mít dostatečnou podporu? Demonstrace proti důchodové reformě v listopadu 2019 a na začátku roku 2000 se zaměřovaly především právě na zrušení zvláštních režimů.

A quelle échéance ces différentes mesures pourront-elles être mises sur le devant de la scène : avant ou après la prochaine présidentielle ? Le gouvernement devra-t-il reprendre la concertation avec les partenaires sociaux, et la fameuse conférence sur le financement des retraites avortée en raison de la crise sanitaire ? La question du calendrier reste, pour l'heure, en suspens. [...]

¹ Marisol Touraineová byla ministryní sociálních věcí a zdravotnictví po dobu působení prezidenta Françoise Hollanda.

Les discussions avec les partenaires sociaux, elles, promettent d'être houleuses, plusieurs syndicats rejetant de manière virulente tout projet sur les retraites dans le contexte de la crise. "Ce serait une erreur de la part du président de la République de remettre ça sur la table, il y a bien d'autres priorités", a ainsi asséné le patron de la CGT, Philippe Martinez sur RMC. [...]

Na jak dlouhou dobu zůstanou tato různá opatření na scéně – do dalších prezidentských voleb? Nebo do doby těsně po nich? Bude se vláda muset vrátit k předběžné dohodě s odbory a ke slavné konferenci o financování důchodů, která byla kvůli zdravotnické krizi zrušena? Tato otázka zatím zůstává bez odpovědi. [...]

Kontakty s odbory slibují bouřlivé debaty, jelikož několik z nich v kontextu krize jakékoli návrhy zákona o důchodech kategoricky odmítá. „Prezident by udělal chybu, kdyby se k tomuto nyní vracel, máme teď přeci jiné priority,“ zaútočil na aktuální diskuzi ředitel *Všeobecné konfederace práce* (CGT) Philippe Martinez v rádiu RMC. [...]

KOMENTÁŘ:

Článek ve svém originálním znění působí odborně a popularizačně zároveň. Uvádí konkrétní data, osoby a média, ale rovněž užívá hovorovějších výrazů či formulací (exit le système universel atd.). Tento osobnější charakter se v překladu snažím zachovat.

Velkou změnou oproti originálu je určení místa, které do překladu v několika případech dodávám (Francie, francouzský atd.), aby se čtenář neztratil a vždy měl na mysli, že text pojednává o realitě v jiné zemi.

DATA A DNY V TÝDNU – Vzhledem k tomu, že článek by s největší pravděpodobností vyšel co nejdříve po publikování originálu a také já nyní článek překládám ve stejném týdnu, kdy byl originál naposledy aktualizován, zachovávám všechny tyto časové údaje v nezměněné podobě.

POURQUOI ELLE RESTE INCONTOURNABLE – Zde si dovoluji modulaci, „proč se jí Francie nevyhne“, která vyznívá osobněji než originál. Nahrazuji tím hovorovost a osobnější přístup v jiných, pozdějších případech (locataire du Bercy, au micro de atd.).

MIS À JOUR LE 07 JUI 2021 À 12H10 – Tuto informaci vynechávám, jelikož je pro český překlad nepodstatná. Uvedla bych zde ale datum vydání tohoto překladu.

LE LOCATAIRE DU BERCY – Zde je přítomna realie, kterou český čtenář s největší pravděpodobností nebude znát. Navíc hrozí záměna, autor originálu mluví o ministru zdravotnictví, ale posledním zmíněným je ministr financí. Považuji tudíž za nutné tuto informaci upřesnit a použít tak explicitaci. Stejně postupuji u analogického výrazu, tj. „locataire de l'Avenue Duquesne“.

LE TROU DES RETRAITES – Jde o výraz, který není odborný, a proto tuto neodbornost až hovorovost vyvažují hovorovějším ekvivalentem pro sloveso „s'élève“, tj. „vyšplhat se“.

„UN DÉBAT LE PLUS SEREIN POSSIBLE“ – Zde z uvozovek vyjímám substantivum „debata“. Mám za důležité, aby bylo upřesněno, že to je debata na téma důchodů, a to je možné pouze vložением této informace za substantivum „debata“. Jsem ale přesvědčená, že hlavní informací, kterou autor chce z projevu pana ministra citovat, je mírumilovný a klidný charakter debaty, to je tedy v mém řešení zachováno.

L'ENJEU EST DE TAILLE – Tento výraz znovu nese prvky hovorovějšího a osobnějšiho vyjadřování, proto se snažím o zachování stylu i v překladu.

LE FIGARO, LES ÉCHOS ATD. – U názvů novin, rádií apod. vždy z důvodu snazší orientace českého čtenáře uvádím, o jaký druh periodika či média se jedná.

LOIN DEVANT NOS VOISINS EUROPÉENS – Vzhledem ke změně cílového čtenáře je nutné změnit i úhel pohledu.

LA MÈRE DES RÉFORMES – Toto obrazné vyjádření nahrazuji obraznějším ekvivalentem „la solidité de nos finances publiques“, tj. „zdravý stav našich veřejných financí“.

OBJECTIF AFFICHÉ – Zde je originál poměrně úsečný, což je také prvkem hovorovějšího vyjadřování. Vynecháním slovesa se snažím o to stejné.

REFORME TOURAINE – Tím, že v překladu uvádím pouze „podle Tourainové“, se snažím českému čtenáři naznačit, že se ve Francii jedná o již zavedené pojmenování reformy. Abych ale zároveň vysvětlila, o koho se jedná, volím zde místo závorky vhodnější poznámku pod čarou.

CGT – Zde jsem český překlad našla na stránkách *Sociologické encyklopedie*. Text je dostupný zde: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Hnut%C3%AD_odborov%C3%A9.

Hodnocení:

Klady: velmi dobrá analýza výchozího textu jako předpoklad odpovídajícího překladu (nutnost zachovat stylovou rovinu, apelativnost, srozumitelnost apod.), správně užitá překladatelské stylist. postupy jako modulace, kompenzace, explicitace; většinou promyšlená práce s FPV

Zápory: předpokládaná změna hlediska u „sousedních zemí“; nepřesnosti v přenesené informaci, např. pokud jde o modalitu nebo terminologii (zdravotní krize, státní podnik, svobodné povolání, ředitel odborů); posun smyslu v předposledním odstavci; dále viz poznámky

Celkově je předána odpovídajícím způsobem většina informací a posuny smyslu zásadně nemění vyznění článku; práce je hodnocena jako velmi dobrá, vyhovující požadavkům